

**UCHWAŁA NR XXI/119/16
RADY GMINY KOWIESY**

z dnia 29 września 2016 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony
Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Kowiesy na lata 2016-2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz.1390) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Kowiesy na lata 2016-2020, stanowiący część składową strategii rozwiązywania problemów społecznych i będący załącznikiem do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kowiesy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY KOWIESY

Zuzanna Dudziak

Załącznik do uchwały Nr XXI/119/16

Rady Gminy Kowiesy

z dnia 29 września 2016 r.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Kowiesy na lata 2016-2020

I. Wstęp.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Kowiesy na lata 2016-2020 jest kontynuacją oraz uzupełnieniem działań podejmowanych w latach 2011-2015, zawartych w gminnym programie.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Kwalifikuje się ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Pojęcie przemocy w rodzinie obejmuje wszelkie odłamy złego traktowania tych członków rodziny, którzy nie są w stanie skutecznie się bronić. Według ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz.1390) przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się działanie spowodowane umyślnie, ukierunkowane na członka rodziny. Osoby doświadczające przemocy narażone są na niebezpieczeństwo utraty zdrowia bądź nawet życia. Są narażone na cierpienie i szkody na ich zdrowiu fizycznym i psychicznym.

Terminem „przemoc w rodzinie” określa się także fizyczne, psychiczne i seksualne maltretowanie lub zaniedbywanie dziecka, osób starszych, przemoc między rodzeństwem, maltretowanie rodziców przez dzieci.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

- jest intencjonalna – zamierzone działanie człowieka, ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie sobie ofiary,
- siły są nierówne – jedna strona ma przewagę nad drugą – ofiara słabsza – sprawca silniejszy,
- narusza prawa i dobra osobiste, tzn. wykorzystuje przewagę siły i narusza podstawowe prawa ofiary do nietykalności fizycznej, godności, szacunku,
- powoduje cierpienia i ból – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody.

Uwzględnione w Programie założenia oraz kierunki działań zostały wypracowane w oparciu o współpracę i doświadczenie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz innych podmiotów, realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, biorących czynny udział w opracowaniu niniejszego dokumentu.

Należy podkreślić, że współczesna rodzina zagrożona wieloma problemami w coraz większym stopniu może liczyć na system wsparcia instytucjonalnego. Profesjonalizm podejścia przedstawicieli służb społecznych zawiera się w zintegrowanym podejściu do całej rodziny. Najbardziej skuteczną formą pomocy jest współpraca służb w ramach pracy wspomnianych już Zespołów Interdyscyplinarnych. Chodzi o taką wymianę informacji, metod i sposobów pomocy, aby wypracowana strategia pomocy odnosiła się do:

- poprawnej diagnozy rodziny, a więc rozpoznania problemu głównego oraz problemów współwystępujących, diagnoza rodziny powinna powstać na podstawie informacji uzyskanej od wszystkich zaangażowanych podmiotów,
- wpływu zdiagnozowanych problemów na poszczególnych członków rodziny,
- opracowania odpowiedniego planu pomocy w oparciu o przyjęte standardy,

- w przypadku przemocy priorytetowe powinno być zatrzymanie przemocy, a następnie podjęcie dalszych kroków przewidzianych planem pomocy, np. podjęcie udziału w programie oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych, leczenie uzależnienia,
- rozpoznanie problemów poszczególnych członków rodziny i zaproponowanie indywidualnych planów pomocy,
- monitorowanie efektów podejmowanych działań,
- prowadzenia oddziaływań ograniczających powielanie niekorzystnych zachowań, wzorców przez członków rodziny objętej pomocą w związku z przemocą w rodzinie.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Kowiesy ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2016 -2020. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

II. Skala zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Kowiesy.

Rodzina jest naturalnym środowiskiem życia człowieka. W rodzinie człowiek się rodzi, wychowuje, kształci, dorosłeje i tworzy własną przyszłość. Nie zawsze jednak dom rodzinny jest miejscem pełnym ciepła, miłości i bezpieczeństwa. Problem przemocy w rodzinie występuje we wszystkich społeczeństwach i kręgach kulturowych. Rodziny, w których dochodzi do krzywdzenia najbliższych najczęściej skrzętnie ukrywają swój problem, a do przemocy dochodzi za szczelnie zamkniętymi drzwiami domów i mieszkań. Wiele osób doświadcza przemocy latami, skrywając rozmiar doznawanej krzywdy. Stosowanie przemocy stanowi zwarty system zachowań sprawcy wobec ofiary, mający na celu całkowite jej podporządkowanie. Przemoc stanowi sposób utrzymania dominacji, kontroli, wyeliminowania suwerenności drugiego człowieka.

Przemoc w rodzinie postrzegana jest jako wstydlivy element życia małżeńskiego i rodzinnego, zło konieczne. W ocenie społecznej zjawisko to uznane jest za naganne, ale jednocześnie jako niepiętnowane i niewymagające interwencji z zewnątrz.

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie, z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Rok	Liczba wszystkich mieszkańców gminy	Liczba założonych NK	Liczba złożonych do sądu wniosków w celu uruchomienia procedury zobowiązania do leczenia odwykowego względem sprawców przemocy w rodzinie	Liczba rodzin z problemem alkoholowym, w których zaistniało podejrzenie przemocy w rodzinie
2013	3002	5	3	4
2014	2973	6	2	3
2015	2928	14	5	12

Analizując powyższą tabelę można stwierdzić, że zachowania przemocowe mają w gminie Kowiesy tendencję wzrostową. Coraz więcej uruchamianych jest procedur „Niebieska Karta”, coraz więcej osób doświadcza przemocy ze strony najbliższych. Zwiększa się liczba osób potrzebujących wsparcia psychologicznego.

III. Cele Programu.

Celem głównym Programu jest:

Zwiększenie skuteczności prowadzonych oddziaływań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie gminy Kowiesy.

Cele szczegółowe Programu to:

CEL 1: Zintensyfikowanie działań prowadzonych przez Zespół Interdyscyplinary oraz grupy robocze, realizujących procedurę „Niebieskie Karty”, rozwój współpracy pomiędzy członkami Zespołu.

CEL 2: Zwiększenie skuteczności oddziaływań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

CEL 3: Poszerzenie oferty pomocowej oraz różnorodnych form wsparcia skierowanych do rodzin, w których występuje przemoc w rodzinie i zagrożonych problemem przemocy.

CEL 4: Zwiększenie skuteczności oddziaływań prowadzonych wobec osób stosujących przemoc, w tym kierowanie do programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

CEL 5: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli służb i instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

IV. Adresaci Programu.

Program skierowany jest do:

- 1) mieszkańców gminy Kowiesy, w tym osób zagrożonych przemocą w rodzinie,
- 2) osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- 3) osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 4) świadków przemocy w rodzinie,
- 5) służb, instytucji oraz organizacji pozarządowych realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

V. Założenie Programu.

W celu zwiększenia skuteczności prowadzonych oddziaływań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia skali tego zjawiska w gminie Kowiesy, w tym realizacji celów ustawowych oraz celów wskazanych w Programie, określono podstawowe obszary oddziaływań:

- 1) edukacja oraz informowanie dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,
- 2) edukacja skierowana dla przedstawicieli służb, instytucji oraz organizacji pozarządowych – podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 3) podniesienie poziomu świadomości społecznej oraz uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
- 4) podniesienie skuteczności interwencji wobec problemu przemocy, zapewnienie pomocy psychologa,
- 5) promowanie modeli rodziny wolnej od przemocy,
- 6) wzmacnianie działań skierowanych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

VI. Realizatorzy Programu.

Realizatorami Programu są: służby, instytucje, organizacje pozarządowe - podmioty realizujące zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Kowiesy, w tym w szczególności Zespół Interdyscyplinarny, w skład którego wchodzi przedstawiciele:

- 1) Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kowiesach,
- 2) Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowiesach,
- 3) Komendy Miejskiej Policji w Skierniewicach,
- 4) Sądu Rejonowego w Rawie Mazowieckiej, kurator sądowy,
- 5) Szkół podstawowych i Gimnazjum na terenie gminy Kowiesy,
- 6) Ośrodka Zdrowia w Kowiesach.

VII. Akty prawa krajowego i miejscowego.

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz.1390).

2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011r. Nr 209, poz. 1245).

3. Zarządzenie Nr 34/2011 Wójta Gminy Kowiesy z dnia 14 listopada 2011 r. w sprawie powołania zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VIII. Kierunki działań Programu.

Cel 1: Zintensyfikowanie działań prowadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny oraz grupy robocze, realizujących procedurę „Niebieskie Karty”, rozwój współpracy pomiędzy członkami Zespołu.

Kierunki działań:

1.1. Zespół Interdyscyplinarny oraz grupy robocze:

- a) diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Kowiesy,
- b) monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy, monitorowanie procedury NK,
- c) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- d) prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
- e) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- f) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- g) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Realizatorzy zadania: Zespół Interdyscyplinarny.

Cel 2: Zwiększenie skuteczności oddziaływań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Kierunki działań:

2.1. Podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców gminy Kowiesy na temat zjawiska przemocy w rodzinie, poprzez prowadzenie lokalnych kampanii społecznych, które obalają mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie, opisują mechanizmy przemocy w rodzinie, promują metody wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie kar cielesnych wobec dzieci, promują postawy społecznej odpowiedzialności za zgłaszanie aktów przemocy.

2.2. Rozpowszechnianie oraz poprawa jakości oddziaływań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, poprzez:

- a) opracowanie i realizację programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- b) działania promujące prawidłowe metody wychowawcze w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- c) rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (ulotki, plakaty itp.) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie,
- d) dostarczanie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

Realizatorzy zadania: Instytucje realizujące zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Kowiesy.

CEL 3: Poszerzenie oferty pomocowej oraz różnorodnych form wsparcia skierowanych do rodzin, w których występuje przemoc w rodzinie i zagrożonych problemem przemocy.

Kierunki działań:

3.1. Rozpowszechnianie oferty pomocowej oraz informacji w zakresie możliwości i form udzielanej pomocy, poprzez:

- a) upowszechnienie materiałów edukacyjnych dla osób zagrożonych doświadczaniem przemocy w rodzinie,
- b) uzupełnienie i aktualizowanie strony internetowej w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz oferty pomocowej,
- c) upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy: medycznej, psychologicznej, socjalnej i prawnej,
- d) zwiększona ochrona i pomoc rodzinom, gdzie występuje przemoc, poprzez poradnictwo i wsparcie psychologiczne.

3.2. Prowadzenie działań interwencyjnych, skutecznych form pomocy wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie:

- a) specjalistyczna pomoc psychologiczna dla osób doświadczających przemocy, mających trudności wychowawcze z dziećmi,
- b) zapewnienie pomocy finansowej, usługowej, rzeczowej oraz innej umożliwiającej prawidłowe funkcjonowanie rodzin.

Realizatorzy zadania: Instytucje realizujące zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Kowiesy.

CEL 4: Zwiększenie skuteczności oddziaływań prowadzonych wobec osób stosujących przemoc, w tym kierowanie do programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

Kierunki działań:

4.1. Kierowanie sprawców przemocy do programów korekcyjno-edukacyjnych:

- a) udzielanie informacji na temat programów dla sprawców przemocy,
- b) monitorowanie sytuacji rodzin osób objętych programami.

4.2. Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Realizatorzy zadania: Instytucje realizujące zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Kowiesy.

CEL 5: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli służb i instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Kierunki działań:

5.1. Udział w szkoleniach osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie w formie, m.in. superwizji, grup wsparcia, poradnictwa i wsparcia psychologicznego.

Realizatorzy zadania: Instytucje realizujące zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Kowiesy.

IX. Przewidywane efekty realizacji Programu.

Przewidziane Programem działania przyczynią się do:

- zmniejszenia skali problemu przemocy w rodzinie w gminie Kowiesy,
- zwiększenia skuteczności działań prowadzonych przez podmioty realizujące Program,
- zwiększenia poziomu kompetencji służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Kowiesy,

- zwiększenia świadomości mieszkańców gminy Kowiesy czym jest problem przemocy w rodzinie oraz jak mu zapobiegać i jak reagować,
- zmniejszenia liczby rodzin, w których następuje powielanie negatywnych zachowań oraz wzorców dotyczących problemu przemocy w rodzinie,
- stworzenia wystarczającej i profesjonalnej oferty pomocowej dla osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- stworzenia skutecznego systemu kierowania osób stosujących przemoc w rodzinie do programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych,
- zwiększania liczby osób stosujących przemoc w rodzinie, które po odbyciu programu korekcyjno-edukacyjnego powstrzymują się od stosowania przemocy.

X. Sposób monitorowania i sprawozdawczości.

Osoby odpowiedzialne za realizację Programu będą cały czas monitorować problem. Jeżeli uzyskane informacje będą podstawą do zmiany niektórych założeń Programu, albo poszerzenia go o dodatkowe działania, wówczas należy zmodyfikować Program. Wszelkie zmiany w Programie będą konsultowane oraz modyfikowane na posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego, następnie zmiany te zostaną przedstawione Radzie Gminy.